

La senyera musical de la Cerdanya

El Festival de Música de Llívia fou impulsat per Josep Vinyet el 1982

Era el 8 d'agost de 1984, però fora l'església tronava i llampegava, fins que la tempesta d'estiu i Fecsa van deixar a les fosques els Madrigalistes de Praga mentre interpretaven Monteverdi. Llavors, el rector va acostar tots els ciris dels altars laterals i el concert va continuar, encara més proper al barroc que mai. L'any següent, la Simfonia dels Adéus de Haydn ja va ser interpretada expressament sota la llum de les torxes, vora els faristols de l'Orquestra de Cambra de la Simfònica Hongaresa. L'anècdota és significativa de la filosofia del Festival de Música de Llívia: fer de la necessitat virtut, aprofitar contratemps i dificultats per tal que, al capdavall, juguin en favor seu.

JOSEP PUJOL > TEXT

De bon començament, el festival no tenia bones cartes: Llívia quedava distant dels principals centres musicals, no tenia auditori ni una població prou nombrosa per justificar-lo, ni tampoc una tradició musical potent, com la que havia instaurat Pau Casals a Prada. Expliquen que, en la primera edició del 1982, la pianista Rosa Sabater va arribar-hi a disgust. En va marxar encantada, i prometé que hi tornaria. Aquest és el secret del Festival, el tracte personalitzat amb els intèrprets, que acaben enamorats del lloc i del seu públic. Li va passar també al flautista Jean Pierre Rampal, que ha actuat diverses vegades a Llívia, des d'on va crear el duo amb Claudi Arimany, un altre dels addictes al Festival.

Les joies musicals de l'Europa Central

Aquest tracte personalitzat, al qual s'ha d'afegir el bon olfacte per a la tria, es deu, és clar, a Josep Vinyet, durant una pila d'anys el director artístic i ànima del Festival. Ell mateix va narrar els seus viatges per Polònia, Txèquia, Hongria, Bulgària, Romania i altres països de l'Europa

Un parell de jubilats seguien les petjades de Janáček, Dvořák o Smetana i també contactaven amb orquestres i grups musicals per portar-los cap a Llívia

<< *Membres de l'orquestra del Regiment de Cavalleria núm. 13. Josep Vinyet al violí, i al saxo, Josep Collell, fundador de la cobla-orquestra Ciutat de Girona.*

Central, a cavall d'un cotxe de lloguer. En plena descomposició del sistema comunista, un parell de jubilats seguien les petjades de Janáček, Dvořák

Passió per la música

En la dècada dels anys vuitanta van començar a proliferar els festivals de música clàssica, i principalment a Catalunya. Llívia no va ser una excepció.

De la mà de Josep Vinyet, fill de Tortellà, bressol de músics, solista de saxo-tenor i de violí i, en aquells moments, secretari de l'Ajuntament de Llívia, va néixer la idea d'organitzar un magnífic festival de música clàssica cada mes d'agost a l'església local, Nostra Senyora dels Àngels, dotada d'una excel·lent acústica natural.

Al principi van actuar conjunts i músics del país, però aviat Josep Vinyet es va adonar que el futur estava en les formacions dels països del centre d'Europa. D'aquesta manera van desfilar per Llívia orquestres simfòniques com la Txeca de Gottwaldov, orquestres de cambra com l'Hongaresa de Franz Liszt i l'Orquestra de Cambra de la Filharmònica de Berlín. Així, també vam gaudir de solistes de la talla del guitarrista Narciso Yepes, i els excepcionals flautistes Rampal i Arimany. El món de la lírica també hi va estar representat per grans sopranos com Montserrat Caballé i la uruguiana Luz del Alba Rubio.

El senyor Vinyet mai no va deixar de sorprendre'm. Un dia em va dir que havia contractat una orquestra simfònica, i en vista de la meua sorpresa per saber com la ubicaria a l'espai de l'església de Llívia, al cap de pocs dies em va confirmar que havia muntat una tarima suplementària davant l'altar. I efectivament hi cabia una orquestra de seixanta músics. Vertaderament sorprenent. Era una persona perseverant, insistent i amb una especial passió per la música.

Al seu costat, no únicament vaig gaudir musicalment, sinó que vaig aprendre múltiples matisos que desconeixia del món artístic. Podria estendre'm amb moltes anècdotes que retraten la personalitat i el carisma del senyor Vinyet, veritable líder i motor de la vida musical d'aquesta part del Pirineu català.

Me l'imagino a l'Olimp dels músics conversant amb Rossini, Mozart o Vivaldi sobre el seu tema preferit, la música. Els juro que els tinc una profunda enveja com a fill musical que he estat del senyor Vinyet.

Miquel Llanas Reguant és president de les *Juventuts Musicals de la Cerdanya*.

<< Josep Vinyet rep la Medalla commemorativa 150 aniversari d'Antonin Dvořák, 1994.

o Smetana, però també contactaven amb orquestres i grups musicals per portar-los cap a Llívia, superant com es podia les traves polítiques i administratives que això suposava. Encara el 1995, el Cor Acadèmic d'Estat de la República d'Armènia va ser desviats per la carretera neutra C-20 per burlar els controls fronterers francesos, ja que venien sense documentació legal.

L'enorme qualitat musical d'aquells grups era la joia per descobrir i exportar en aquells anys, com l'Orquestra de Cambra Franz Liszt de Budapest o el Trio Guarneri de Praga, i el Festival de Música de Llívia es va beneficiar de la tasca pionera de Josep Vinyet, que no va tenir mai por de les fronteres. Al contrari, va saber treure profit de la seva porositat. Així li ho va reconèixer la República Txeca, que el va guardonar dues vegades pel seu paper difusor de la música i cultura bohèmies.

Va ser d'aquesta manera com el Festival va créixer en ambició, o potser millor, en complicitats. D'entrada, ja tenia la dels l·liviençs, amb l'Ajuntament i la parròquia, que va oferir el temple parroquial, l'auditori que la vila no té. L'altra gran sort ha estat el dilatat patrocini de la marca Epson, que va permetre consolidar-lo econòmicament. També han comptat amb

<< Josep Vinyet rep la medalla Artis Bohemiae Amicis de la República Txeca, 1999.

<< L'orquestra de Cambra de la Filharmònica Txeca al Festival de Música de Llívia, 2007. A la dreta, Josep Vinyet a la seu del festival.

l'entusiasme de crítics musicals com Jordi Llovet o Oriol Pérez, que n'han anat difonent les gestes, al costat de les transmissions que en feien TV3, Catalunya Música o TVE. Queda, doncs, constància escrita i audiovisual de l'actuació del guitarrista Narciso Yepes o de l'orquestra i el cor estatals de Minsk. A poc a poc, Llívia es convertia en la capital musical de la Cerdanya, i no només a l'estiu, ja que des de 1993 se li afegeix un cicle d'hivern, i des del 2014 un altre de primavera.

Al costat de tot aquest patrimoni efímer, n'hi ha un altre de ben tangible, començant per l'orgue construït per Gabriel Blancafort el 1990 i batejat recentment amb el nom de Josep Vinyet com a homenatge pòstum al seu impulsor. L'església de Nostra Senyora dels Àngels s'ha anat veient beneficiada de ser seu del festival. Se n'ha millorat la ventilació i la il·luminació, s'ha fet la instal·lació de grades i sortides d'emergència, i fins i tot la reestructuració de l'edifici de ca les Pintores per destinar-lo a camerinos, passant per l'embelliment de tot el seu entorn monumental.

Encarant el futur

I ara què? El balanç d'aquests trenta-cinc anys de Festival és ple de triomfs, però els temps han canviat. De ser senyera musical de la Cerdanya, ara ha de competir amb altres iniciatives que hi ha al territori, i ha deixat d'il·luminar la poderosa personalitat de Josep Vinyet, tot i que fa anys que ja va cedir-ne la direcció artística, avui en mans de Claudi Arimany. El 2014 es va dissoldre el Patronat del Museu Municipal de Llívia, creat com a sistema de gestió d'activitats culturals, entre les quals hi ha el Festival, i des de llavors

és l'Ajuntament qui el gestiona directament. A més, els pressupostos són uns altres, endurits per la crisi i la desaparició del patrocini d'Epson.

Sortosament, el Festival ja s'ha convertit en un signe d'identitat de Llívia, al costat de la farmàcia més antiga d'Europa i el seu formidable castell enrunat. I els l·liviencs saben que per mantenir una identitat pròpia els cal dedicar esforços extraordinaris. El Festival, segur, seguirà.

Josep Pujol és musicòleg.

La República Txeca guardonà Josep Vinyet dues vegades pel seu paper difusor de la música i cultura bohèmies